

Zoet en zout water in en om de Waddenzee: “hoe werkt het nou?”

Arjen Kok¹, Katja Philippart, Piet Hoekstra²

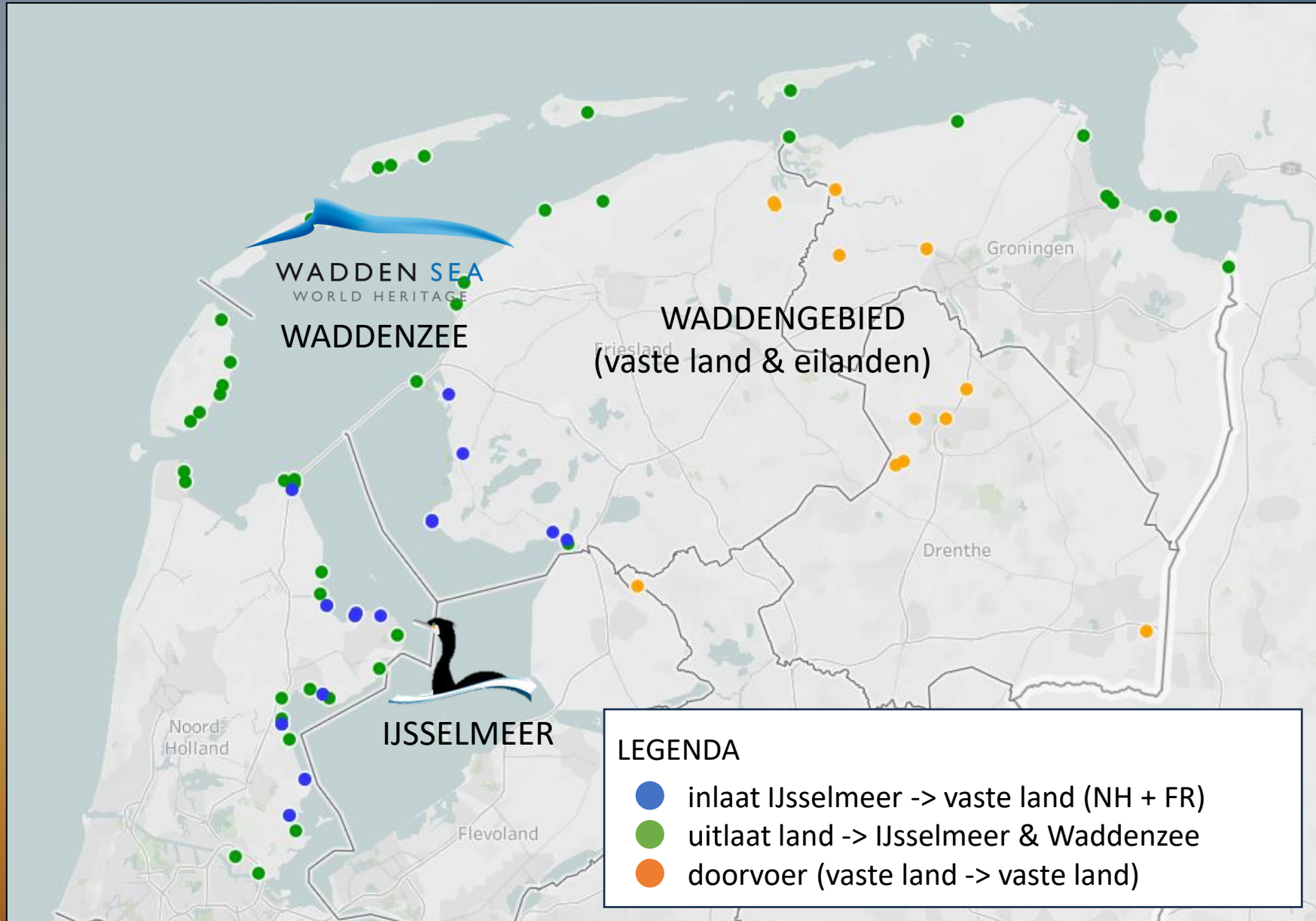
¹ WLN, water – onderzoek – advies

² Waddenacademie

Symposium “Zeker Zilt” Kornwerderzand, 20 juni 2024

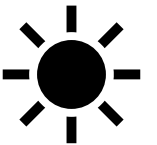
Beschikbaarheid zoet water Waddengebied (2010-2022)

ATMOSFEER

neerslag

verdamping

BODEM

grondwater

Aanvoer & afvoer zoet water Waddengebied (Mm³ per kalenderjaar)

+10.000

2016
Gem.

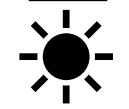
2017
Nat

2018
Droog

Aanvoer

0

-10.000

-20.000

vaste land

- neerslag
- verdamping

IJsselmeer

- waterinlaat
- wateruitlaat

grondwater

- inlaat t.b.v. landbouw, industrie, drinkwater

Waddenzee

- wateruitlaat

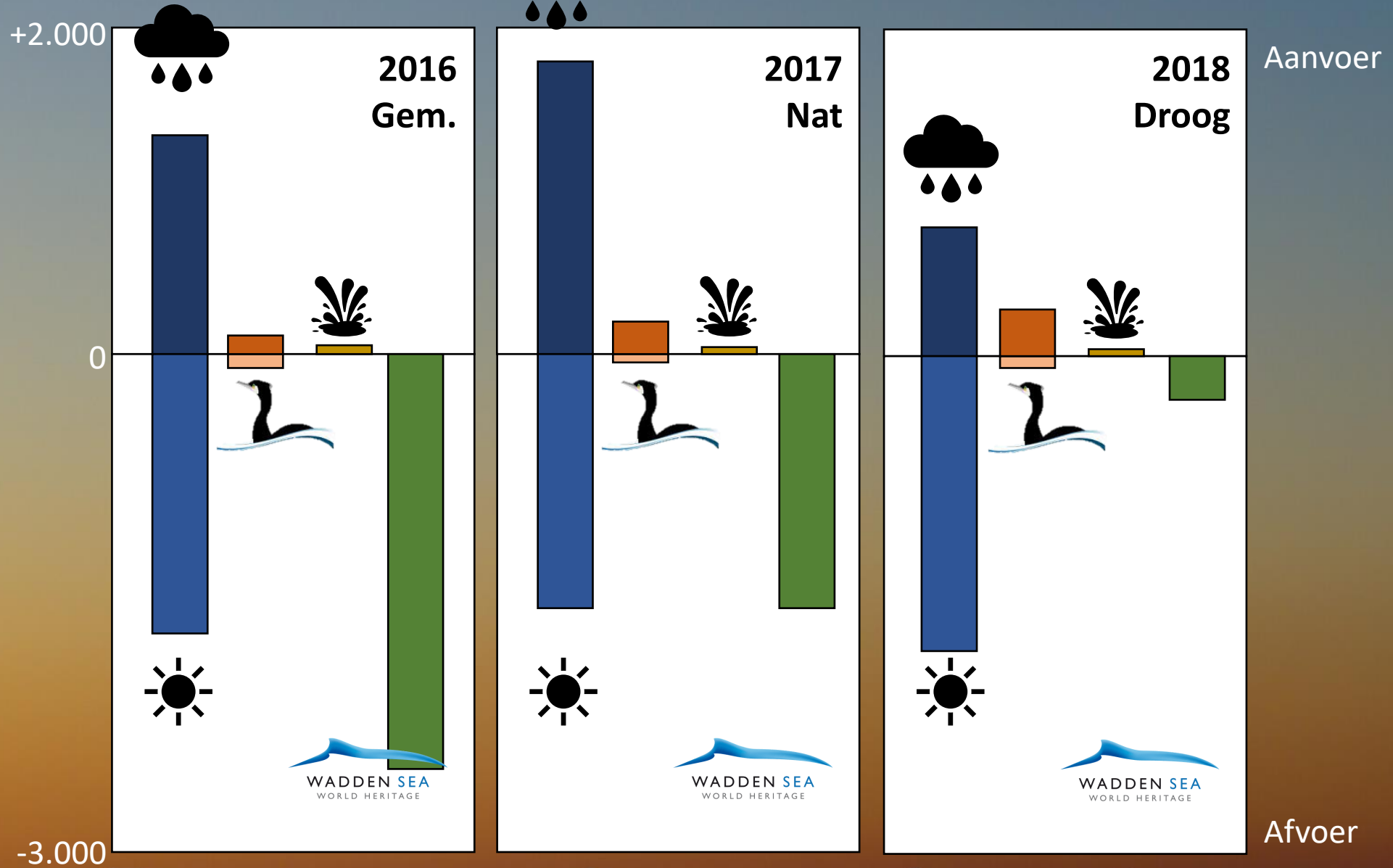
Afvoer

-20.000

Aanvoer & afvoer zoet water Waddengebied (Mm³ per zomer, juli-aug)

Aanvoer

Afvoer

vaste land

- neerslag
- verdamping

IJsselmeer

- waterinlaat
- wateruitlaat

grondwater

Waddenzee

- wateruitlaat

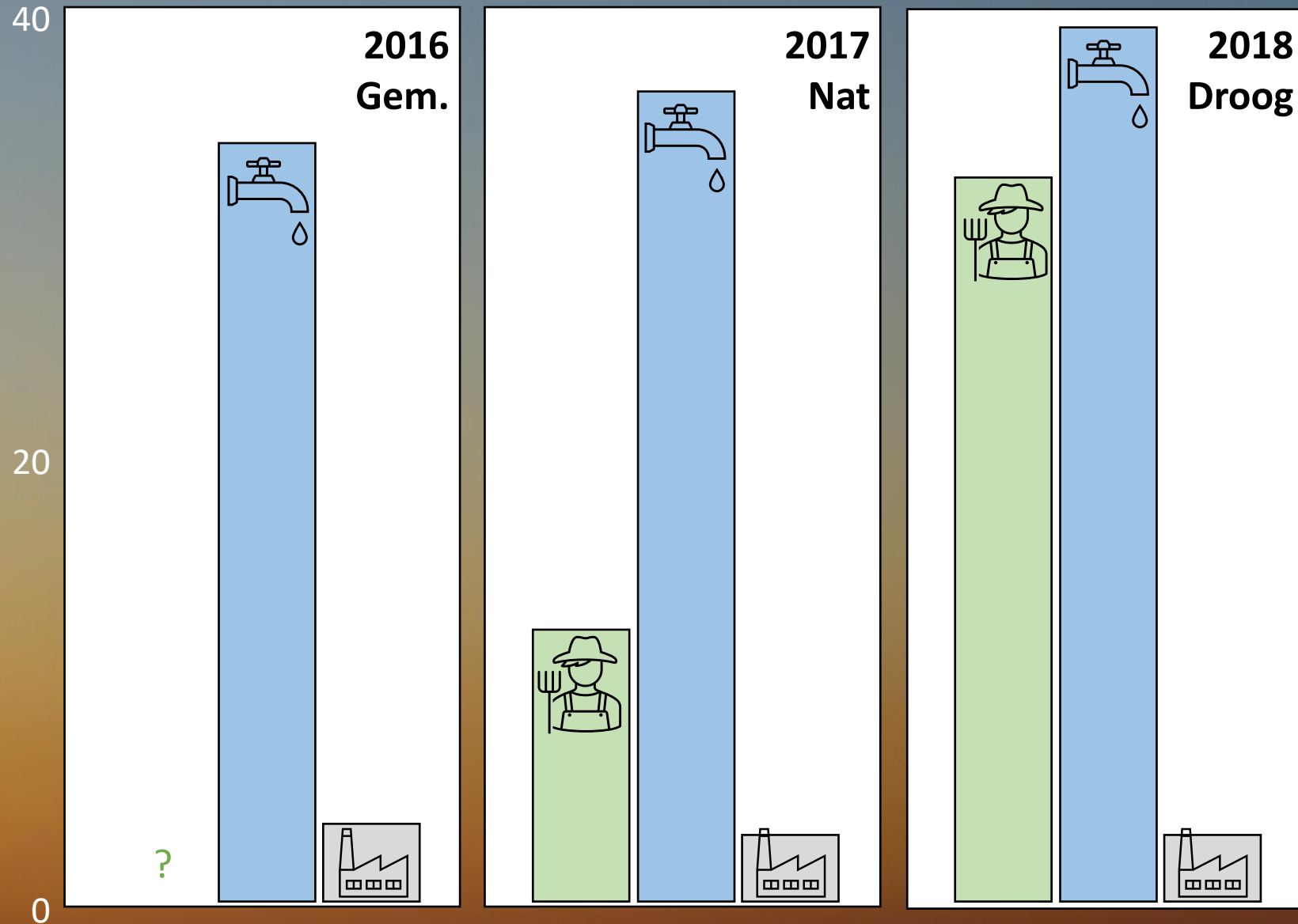
Verbruik zoet water in het Waddengebied (Mm³ in de zomer, juli-aug)

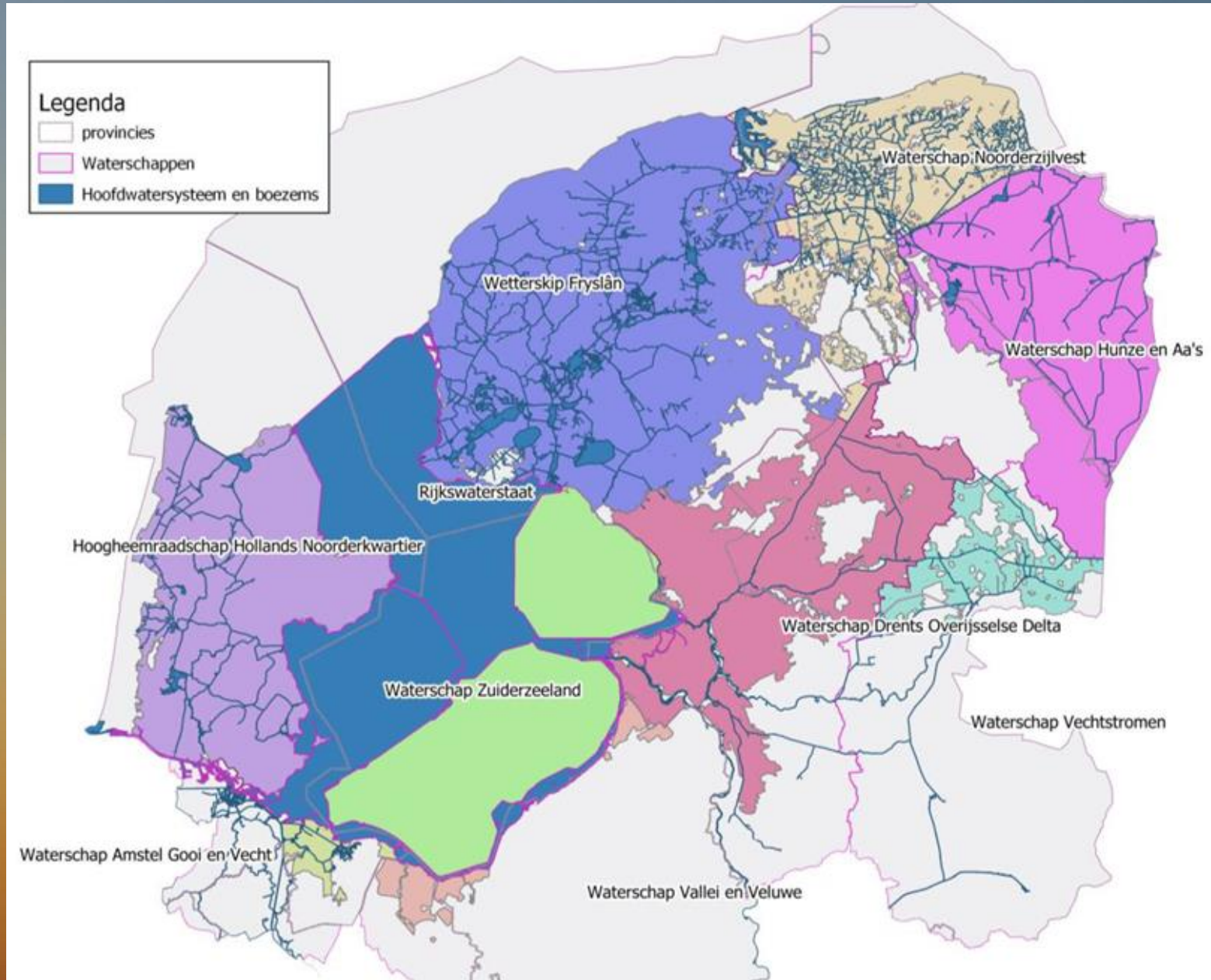
 Drinkwater
(grond- & oppervlaktewater)

 Landbouw
(grond- & oppervlaktewater)

 Industrie
(grondwater)

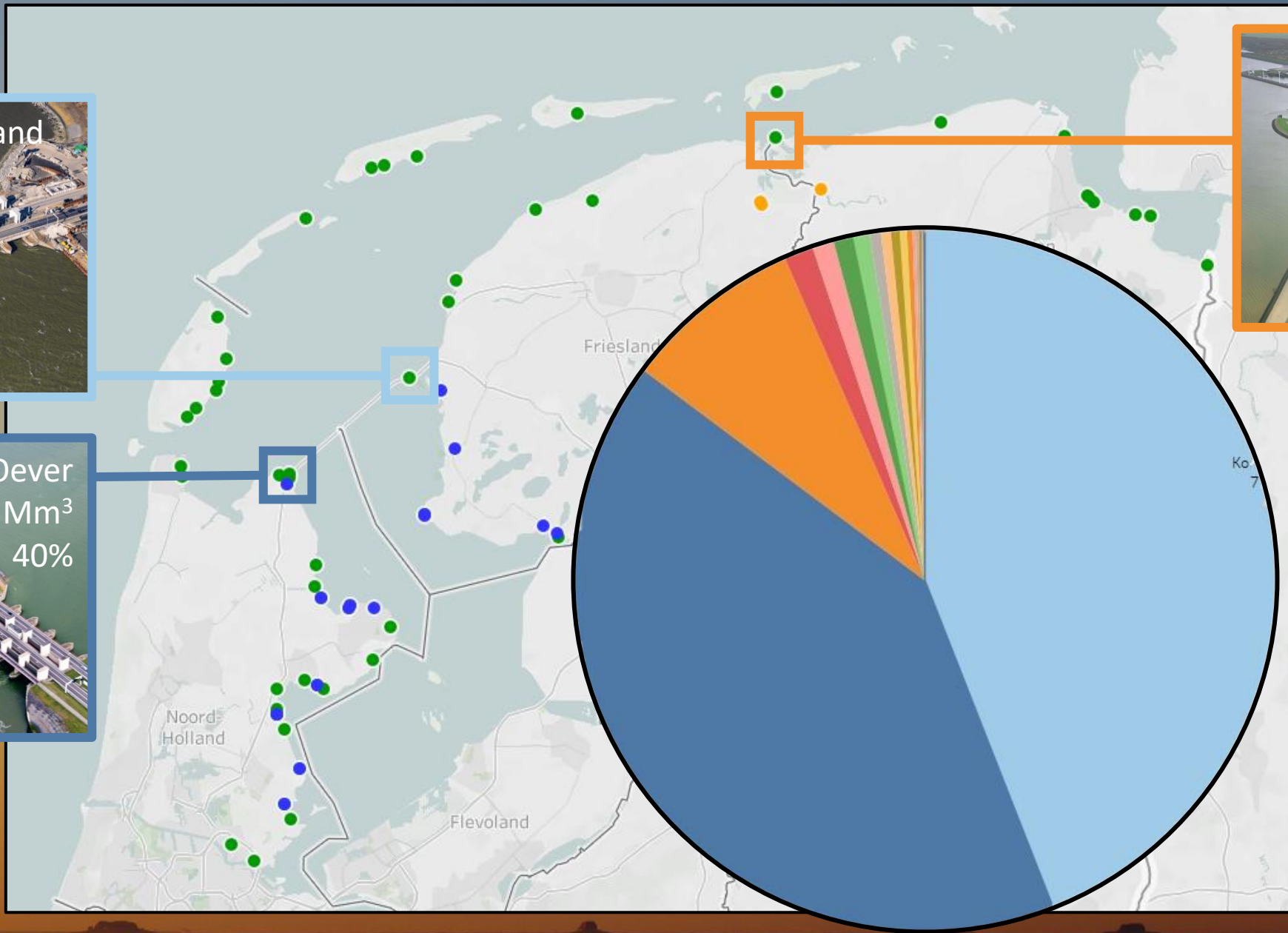

Zoet water aanvoer: IJsselmeer onze 'nationale regenton'

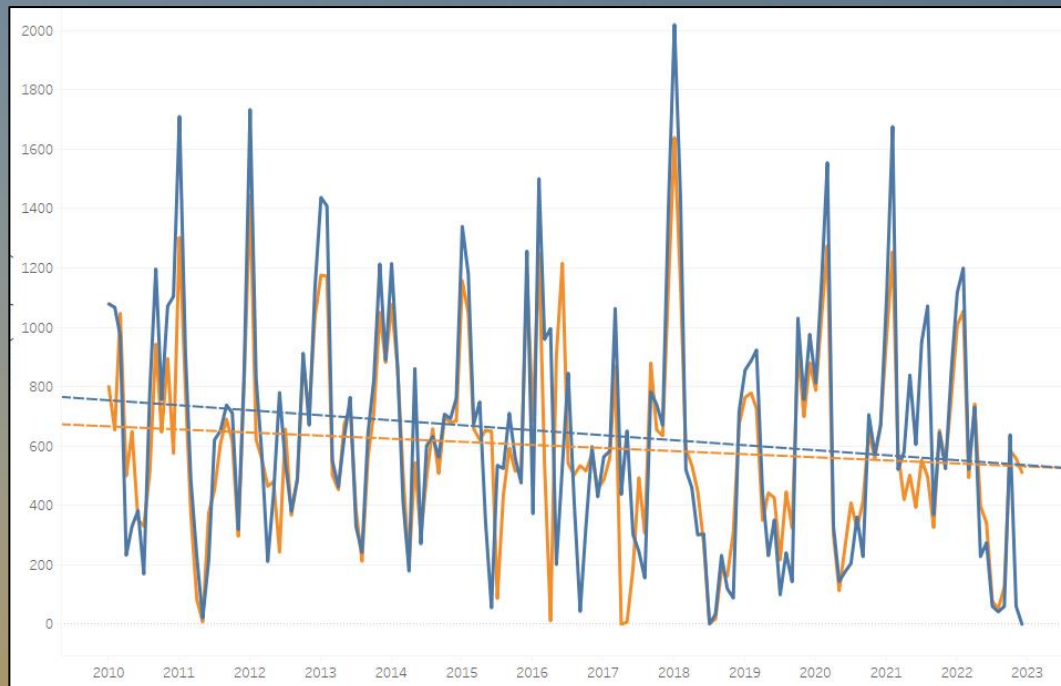
Afvoer zoet water naar Waddenzee (in kalenderjaar 2016)

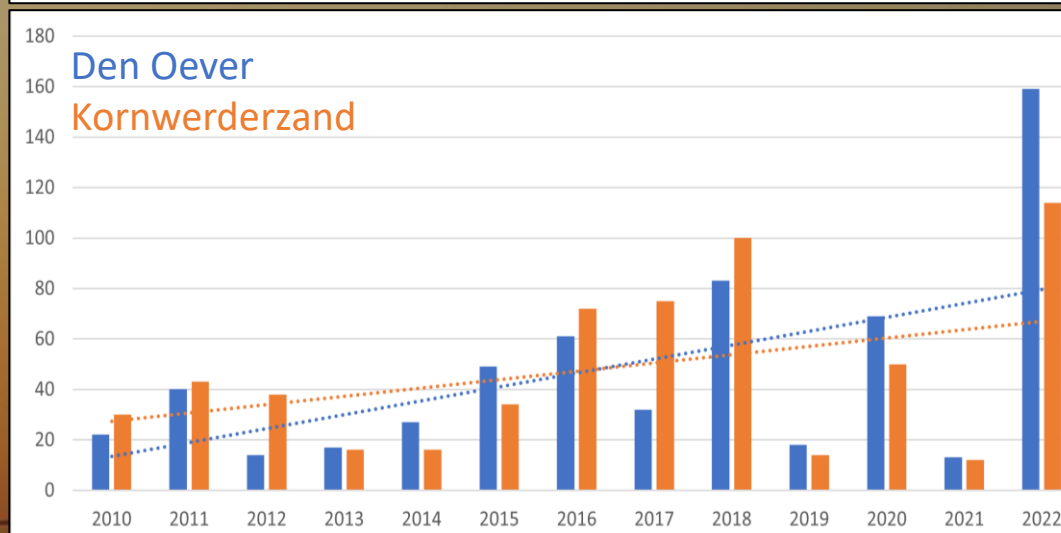

Zoetwater spui (Mm³)
per maand

Trends in afvoer zoet water vanuit IJsselmeer naar de Waddenzee (per maand & per jaar; 2010-2022)

Spui-stop
(aantal dagen)
per kalenderjaar

Belang & functie van zoetwater inname- & afvoer

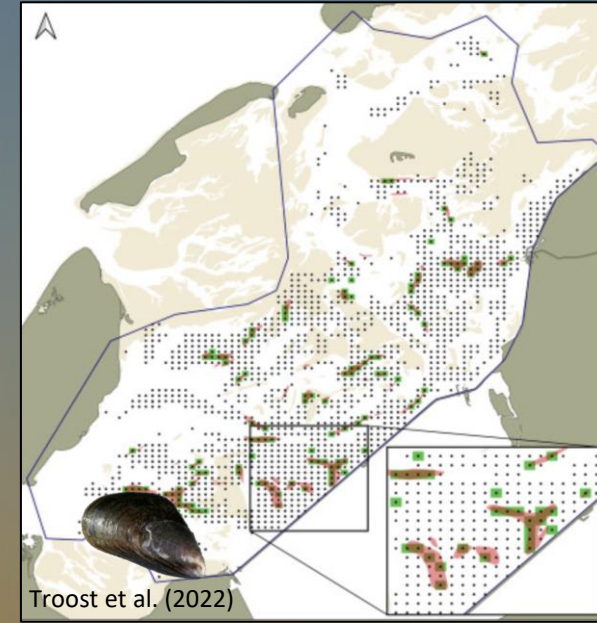
Inname

1. Peilhandhaving;
2. Doorspoelen;
3. Verziltingsbestrijding;
4. Doorvoer;
5. Beregening

Afvoer

1. Doorspoelen (kwaliteit & zouttong & kwel)
2. Open houden geulen
3. Peilhandhaving IJsselmeer (nu extra spuicapaciteit Den Oever)

brakke natuurwaarden
(o.a. langlevende mosselbanken)

In periode van krapte gaat de 'verdringingsreeks' in werking. Gek genoeg is de zoetwater afhankelijke functie natuur in de Waddenzee daarin niet opgenomen

Conclusies

1. Extremen worden groter: natter in de winter, droger in de zomer;
2. Zeespiegel stijgt
3. Wateraanvoer via rivieren stagneert → regenton IJsselmeer
4. Zoet water aanvoer wordt wellicht moeilijk in droge zomers
5. Zoet water afvoer naar Waddenzee veranderd -> ecologische gevolgen?

Impact & handelingsperspectief

1. Toename verziltingsrisico's
2. Mitigeren zolang het kan: watervasthouden / wateraccu: regionaal (WABOS) en op perceelsniveau (Spaarwater) op plekken waar dit zinvol is
3. Anticiperen op deze ontwikkelingen verzilting en klimaatverandering niet zien als bedreiging maar als gegeven, wellicht kans!

Aanbeveling

1. Beschouw onze (Wadden)delta als één systeem;
2. Zoek naar integrale oplossingen (los van sectoren & beheergrenzen);